EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 5.12.2023.
COM(2023) 758 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

u skladu s člankom 14. stavkom 3. Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o unosu i uvozu kulturnih dobara

Sadržaj

1. UVOD ... 3
2. ZADANI CILJEVI ... 4
3. ARHITEKTURA PROJEKTA I PRISTUP PLANIRANJU ... 5
   Faza 1. – konceptualizacija: ... 5
   Faza 2. – razvoj sustava: ... 5
   Faza 3. – uvođenje i rad: ... 5
4. PREGLED NAPRETKA ... 6
   Razvoj projekta ... 6
   Metodologija: pristup koji se upotrebljava za provedbu sustava UKD ... 6
   Opće planiranje ... 6
   Zahtjev za promjene ... 7
   Vanjske sinergije ... 7
   Interna suradnja ... 7
   Rad s Projektnom skupinom za „digitalizaciju kulturnih dobara” ... 8
5. RIZICI OD KAŠNJENJA ... 9
   Rizik 1. – raspodjela osoblja ... 9
   Rizik 2. – okruženje jedinstvenog sučelja EU-a za carinu i sveukupni prioriteti u razvoju informatičkog sustava carine ... 9
   Mjere ublažavanja ... 9
6. ZAKLJUČCI ... 9

PRILOG I.: VIŠEGODIŠNJE STRATEŠKO PLANIRANJE ... 11

PRILOG II.: GLAVNE FAZE PROJEKTA I VREMENSKI OKVIR KRITIČNIH KLJUČNIH TOČAKA ... 13

POJMOVNIK

Poslovni model	Dokument u kojem se navodi obrazloženje informatičkog projekta i definiraju njegovi proračunski zahtjevi.
Dokument o viziji	U dokumentu o viziji razrađuju se pretpostavke iznesene u dokumentu o poslovnom modelu. Bilježi se partnerstvo vlasnika sustava/dobavljača sustava i razumijevanje sustava u vrijeme izrade dokumenta.
Sustav UKD	Sustav za uvoz kulturnih dobara – centralizirani elektronički sustav za uvoz kulturnih dobara.
TRACES	*Trade Control and Expert System* – višejezična internetska platforma Europske komisije za sanitarne i fitosanitarne certifikate.
EU CSW-CERTEX	Jedinstveno sučelje EU-a – razmjena certifikata.
VFO	Višegodišnji financijski okvir; dugoročni proračun EU-a, koji traje od 2021. do 2027.
MPP	Model poslovnog procesa – model poslovnog procesa na razini aplikacije opis je cijelog poslovnog procesa i protoka informacija aplikacije, čime se dovršava model poslovnog procesa sustava koji je izrađen u fazi „specifikacija sustava” i uzimaju u obzir potrebe aplikacije.
BAC dokument	Dokument o kriterijima za prihvatljivo poslovanje.

1. UVOD

Uredbom (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019.[1] o unosu i uvozu kulturnih dobara (dalje u tekstu „Uredba”) nastoji se spriječiti nezakonita trgovina kulturnim dobrima, posebno ako ona pridonosi financiranju terorističkih aktivnosti, te se zabranjuje uvoz kulturnih dobara nezakonito izvezenih iz trećih zemalja na carinsko područje Unije.

Uredbom se propisuju uvozne dozvole za uvoz određenih kulturnih dobara koja se smatraju osobito ugroženom baštinom (točnije arheološki predmeti i dijelovi raskomadanih spomenika), a za ostala koja se smatraju manje ugroženima propisuju se izjave uvoznika i osigurava se njihovo podvrgavanje jedinstvenim kontrolama pri uvozu na carinsko područje Unije. Određeni uvoz kulturnih dobara koja su namijenjena za posebne svrhe (obrazovne, znanstvene ili istraživačke) izuzet je iz tih zahtjeva koji se odnose na dokumentaciju.

Obveza uvoznika da ishode uvoznu dozvolu ili sastave i podnesu izjavu uvoznika carinskim tijelima počet će se primjenjivati tek kad centralizirani elektronički sustav (sustav UKD) postane operativan.

Sustav UKD neće služiti samo kao sredstvo za ispunjavanje formalnosti gospodarskih subjekata, već i za pohranu i razmjenu informacija među tijelima država članica zaduženima za provedbu Uredbe (carinska i kulturna tijela).

Funkcioniranje sustava UKD ovisi o okruženju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu uspostavljenom Uredbom (EU) 2022/2399[2], koja čini pravnu osnovu za funkcioniranje jedinstvenog sučelja EU-a za razmjenu certifikata (EU CSW-CERTEX).

EU CSW-CERTEX središnji je element jedinstvenog sučelja EU-a, koji Komisija razvija kako bi povezala nacionalna okruženja jedinstvenog sučelja za carinu sa sustavima ili bazama podataka Unije koji se koriste za upravljanje necarinskim zahtjevima, što bi svim relevantnim tijelima omogućilo pristup relevantnim podacima i jednostavniju suradnju pri graničnim kontrolama.

Svakih 12 mjeseci od stupanja na snagu Uredbe i do uspostavljanja operativnosti sustava UKD Komisija treba podnijeti izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o napretku u uspostavljanju elektroničkog sustava.

U prvom godišnjem izvješću Komisije o napretku[3] opisane su mjere koje su službe Komisije poduzele u prvoj godini nakon stupanja Uredbe na snagu, i to: (a) pripremne aktivnosti za donošenje potrebnih provedbenih odredbi i (b) savjetovanja s državama članicama u okviru Stručne skupine za carinska pitanja povezana s kulturnim dobrima i Projektne skupine za uvoz kulturnih dobara.

U drugom godišnjem izvješću Komisije o napretku[4] predstavljen je ostvareni napredak u donošenju Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1079[5], kao i uvođenje faze 1.

[1] SL L 151, 7.6.2019., str. 1.–14.
[2] Uredba (EU) 2022/2399 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o uspostavi okruženja jedinstvenog sučelja Europske unije za carinu i izmjeni Uredbe (EU) br. 952/2013 (SL L 317, 9.12.2022., str. 1.–23.).
[3] COM(2020) 342 final.
[4] COM (2021) 358 final.

„konceptualizacija” projekta UKD, rad Projektne skupine koja je osnovana u tu svrhu te napredak poslovnog modela i dokumenta o viziji za projekt UKD.

Treće godišnje izvješće Komisije o napretku[6] obuhvaćalo je:

(a) dovršetak prve inačice paketa modela poslovnog procesa za sustav UKD. Tijekom faze razvoja bit će potrebna dodatna ažuriranja paketa;

(b) dovršetak dokumenta o kriterijima za prihvatljivo poslovanje, u kojem se opisuju svi ispitni scenariji koji su potrebni za sveobuhvatno ispitivanje poslovnih zahtjeva i funkcionalnih zahtjeva za sustav UKD kako bi se osiguralo da je sustav upotrebljiv za sve utvrđene poslovne potrebe;

(c) izradu korisničkih priča i njihovo usklađivanje s dokumentom o kriterijima za prihvatljivo poslovanje kako bi se provjerile informacije koje su potrebne razvojnim inženjerima da procijene i provedu funkcije potrebne za ispunjenje zahtjeva.

Ovo četvrto godišnje izvješće o napretku obuhvaća razdoblje od srpnja 2022. do lipnja 2023. Radi cjelovitosti i ovdje su ukratko spomenuti zadani ciljevi, arhitektura projekta i pristup planiranju, koji su detaljno navedeni u prethodnim izvješćima o napretku. Ukupna procjena postignutog napretka i utvrđeni rizici od kašnjenja sažeti su u odjeljku sa zaključcima ovog izvješća.

2. ZADANI CILJEVI

Sustav UKD treba postati operativan najkasnije do 28. lipnja 2025. jer će putem njega od tog datuma svi gospodarski subjekti obvezno morati ishoditi uvozne dozvole ili podnositi izjave uvoznika carinskim tijelima kako bi mogli zakonito uvoziti[7] određene kategorije kulturnih dobara u Uniju.

Nakon što je u lipnju 2021. donesena Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 i odobren dokument o viziji, u drugom tromjesečju 2022. započela je faza razvoja sustava UKD. Ona će trajati oko dvije godine, nakon čega će započeti treća faza. U trećoj fazi sustav UKD povezat će se sa sustavom EU CSW-CERTEX kako bi se omogućila razmjena dokumenata s carinskim sustavima država članica. Istodobno će se organizirati obuke za upoznavanje carinskih uprava s operativnim funkcionalnostima sustava UKD.

Uz druge aktivnosti službi Komisije u području carine, projekt o uvozu kulturnih dobara detaljno se planira i u okviru revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinske informacijske sustave 2019.[8] (MASP-C rev. 2019.). Izvadak o planiranju projekta o uvozu kulturnih dobara iz revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019. nalazi se u Prilogu I. ovom izvješću (tablica 1). Revizija višegodišnjeg strateškog plana za carinu očekuje se krajem 2023., kad će se i ažurirati projektni sažetak kako bi odražavao stvarni napredak na projektu.

---

[5] Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1079 od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu određenih odredbi Uredbe (EU) 2019/880 Europskog parlamenta i Vijeća o unosu i uvozu kulturnih dobara; SL L 234, 2.7.2021., str. 67.

[6] COM(2022) 580 final.

[7] TU Uredbi se „uvoz” definira kao stavljanje robe u sljedeće carinske postupke: puštanje u slobodni promet; skladištenje u carinskim skladištima ili slobodnim zonama; privremeni uvoz; i upotreba u posebne svrhe, među ostalim za unutarnju proizvodnju.

[8] Vidjeti https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

Kako je već navedeno, dio projekta o uvozu kulturnih dobara razvijen je i u okviru okruženja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu, čiji je ključni element CERTEX. Izvadak o planiranju sustava EU CSW-CERTEX rev. 2019. iz projektnog sažetka 1.13. višegodišnjeg strateškog plana za carinu nalazi se i u Prilogu I. ovom izvješću (tablica 2).

3. ARHITEKTURA PROJEKTA I PRISTUP PLANIRANJU

Kao što je analitički objašnjeno u prvom godišnjem izvješću o napretku, arhitektura projekta temelji se na metodologiji propisanoj u reviziji višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019. i njezinim prilozima, uključujući program za upravljanje[9], EU-ovu politiku modeliranja carinskih poslovnih procesa[10] i informatičku strategiju[11]. Sveobuhvatan plan s glavnim fazama projekta i kritičnim ključnim točkama podrobno je objašnjen u Prilogu II.

Iako se projekt razvija istodobno na nekoliko razina, može se figurativno podijeliti na sljedeće tri faze.

Faza 1. – konceptualizacija: prvo se priprema poslovni model, u kojem se obrazlaže projekt i utvrđuju proračunski zahtjevi. Nakon toga izrađuju se razina 3. (MPP-ovi zahtjeva korisnika) i razina 4. (MPP-ovi funkcionalnih zahtjeva) radi stvaranja vizualne reprezentacije poslovnih procesa i detaljnih funkcionalnih zahtjeva kako bi se osiguralo da će predviđeni operativni informatički sustav funkcionirati onako kako je utvrđeno u zakonodavstvu. Zatim se sastavlja dokument o viziji, u kojem se navode podrobnije informacije povezane s definicijom projekta u smislu arhitekture, troškova, vremena i rizika te informacije kao što su ključne etape, rezultati i organizacija projekta. Ti dokumenti odražavaju rasprave i sadržaj provedbenog akta koji izrađuje Komisija.

Faza 2. – razvoj sustava: u skladu s odredbama provedbenog akta i izrađenim korisničkim zahtjevima i funkcionalnim specifikacijama sustava razvijaju se tehničke specifikacije o načinu gradnje i razvoja sustava. Te tehničke specifikacije uključuju: arhitekturu koja će se upotrebljavati, poruke koje trebaju dostaviti gospodarski subjekti, sučelja prema drugim sustavima, planove ispitivanja itd.

Kad dizajn sustava bude spreman u konceptualnom smislu i kad se ostvare rezultati navedeni u tablici 1, ključnim točkama 1. i 3. (vidjeti Prilog I.), započinje detaljniji rad te se aspekti koji su više tehničke prirode obrađuju u dokumentima Specifikacija aplikacije i usluga te Tehnička specifikacija sustava, kojima se konkretiziraju dokument o poslovnom modelu (pripremljen tijekom faze 1.) i dokument o viziji (pripremljen tijekom faze 2.). UKD će se ugraditi u postojeću platformu TRACES i stoga će se za njega upotrebljavati većina postojećih specifikacija, arhitekture, poruka i sučelja.

Faza 3. – uvođenje i rad: započinje stvarna faza razvoja informatičkog sustava (faza izgradnje), nakon koje slijedi prijelazna faza u kojoj se rane inačice sustava UKD postupno uvode za različite skupine korisnika i provode se ispitivanja kako bi se osiguralo da do 28. lipnja 2025. gospodarski subjekti i nadležna tijela budu sposobni i dobro obučeni za upotrebu sustava. Zatim će uslijediti razdoblje od šest mjeseci naknadnog održavanja, u kojem će se sustav prilagođavati u skladu sa svim operativnim potrebama koje bi se mogle

[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf
[11] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

pojaviti tek nakon što informatički sustav postane obvezan i u svrhu osiguravanja nesmetanog rada.

Treba napomenuti da će sustav UKD biti povezan s carinskim tijelima država članica sustavom EU CSW-CERTEX **do 3. ožujka 2025.**, slijedom donošenja Uredbe o okruženju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu[12], što će carini omogućiti automatsku kontrolu dokumenata izdanih za uvoz kulturnih dobara. Za tu je aktivnost potrebno ispitivanje usklađenosti.

4. PREGLED NAPRETKA

Razvoj projekta
Tehničke aktivnosti dobro su napredovale tijekom razdoblja izvješćivanja. U drugom tromjesečju 2022. započeo je razvoj sustava UKD, s prvim internim inačicama koje se odnose na opću funkcionalnu infrastrukturu (tj. subjekti za potporu, referentni podaci, korisnici, uloge, indeksi za pretraživanje i drugo) te osnovne tijekove rada (tj. tijekovi rada za registar/podnošenje za obrasce potrebne pri uvozu, tijekovi rada za pohranu nacrta itd.).

Budući da su prvi rezultati već dostupni, Komisija je održala tri opsežne demonstracije za Projektnu skupinu, na kojima je predstavila sustav državama članicama sudionicama. Iako se većinom radilo na proširenju osnovnih funkcija na sve mogućnosti upravljanja, rad je bio usmjeren i na definiranje novih funkcionalnih koncepata, kao što su naknadno olakšavanje uvoza, podnošenje zahtjeva za dozvolu koja se odnosi na više predmeta, podjela zahtjeva za dozvolu ili značajka zbirke zakona trećih zemalja o uvozu kulturnih dobara.

Osim toga, u prvom tromjesečju 2023. pokrenute su poslovne aktivnosti za integraciju sustava EU CSW-CERTEX kako bi uvozne dozvole ili izjave uvoznika bile dostupne carinskim tijelima putem sustava EU CSW-CERTEX do početka 2025. u skladu s rokovima za puštanje u rad sustava UKD.

Metodologija: pristup koji se upotrebljava za provedbu sustava UKD
Metodološki pristup koji se upotrebljava za provedbu UKD-a čini spoj metodologija i praksi raznih službi Komisije za konceptualizaciju, osiguranje kvalitete, razvoj i uvođenje. U tom kontekstu, redoviti interni sastanci i demonstracije omogućuju raspravu i provedbu stvarnih funkcija, pri čemu se izbjegavaju prekomplicirane ogledne snimke zaslona. Prilagodljivo planiranje omogućuje brži i fleksibilni odgovor na očekivanja i promjene. Kako bi se prikupile povratne informacije povezane sa stvarnom upotrebom i kako bi se sustav na zadovoljavajući način proveo, države članice dobrovoljno će se uključiti čim bude dostupna probna inačica. Ispitnom okruženju će se od četvrtog tromjesečja 2023. moći pristupiti izvana s pomoću generičkih profila za obuku.

Opće planiranje
Značajke UKD-a svrstane su u različite kategorije kako je navedeno u nastavku:

[12] Nakon gotovo deset godina pilot-projekata i gotovo četiri godine pripreme i pregovora Uredba o okruženju jedinstvenog sučelja EU-a za carinu postala je dio prava Unije u prosincu 2022., čime je uspostavljen novi pravni okvir za poboljšanje razmjene informacija i digitalne suradnje među carinskim tijelima i drugim državnim tijelima.

(a) „osnovne značajke UKD-a s postojećom osnovom u sustavu TRACES”: temeljne značajke za koje će se upotrijebiti postojeće funkcije;

(b) „osnovne značajke UKD-a bez postojeće osnove u sustavu TRACES”: temeljne značajke koje se moraju razviti od početka;

(c) „neosnovne značajke UKD-a”: značajke koje su važne, ali nisu temeljne;

(d) „vanjske poveznice”: značajke koje se oslanjaju na vanjske ulazne podatke;

(e) „nije obuhvaćeno”: značajke koje prva inačica sustava UKD ne obuhvaća (npr. umjetna inteligencija).

U tablici u nastavku prikazane su procjene dostupnosti po tromjesečju. Rad je trenutačno organiziran u osam inačica za objavu od drugog tromjesečja 2022. do drugog tromjesečja 2024., s tim da je ta organizacija podložna neprekidnom agilnom usavršavanju i optimizaciji.

Opći pregled ciljne dostupnosti												
Kategorija	2022.				2023.				2024.			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
A – osnovno, upotrebljava TRACES												
B – osnovno, razvoj ispočetka												
C – neosnovne značajke												
D – vanjske poveznice												

Tablica 1: Opći pregled ciljne dostupnosti

Zahtjev za promjene

U skladu s procesom upravljanja promjenama, ako se utvrdi promjena, to se upisuje na popis zahtjeva za promjenu. Tijekom razvojnih aktivnosti i internih rasprava utvrđeno je više promjena koje treba provesti u MPP-ovima UKD-a od 2. do 4. razine. Stoga se MPP-ovi i dokument o kriterijima za prihvatljivo poslovanje ažuriraju kako bi odražavali najnovije stanje s obzirom na izmjene. Države članice obavješćuju se o promjenama, ali izmjene zasad ne utječu na njih.

Vanjske sinergije

Komisija je tijekom razdoblja izvješćivanja blisko surađivala s međunarodnim organizacijama, kao što je Međunarodno vijeće muzeja (ICOM), kako bi se osiguralo da sustav uključuje elemente upravljanja rizicima, posebice u vezi s Crvenim popisima ICOM-a[13] i UNESCO-a. Osim toga, istraživani su drugi alati koje ICOM upotrebljava za zaštitu kulturne baštine (tj. identifikacijska oznaka predmeta[14], opservatorij[15] itd.) radi suzbijanja nezakonite trgovine.

Interna suradnja

Službe Komisije nadležne za carinu i zdravlje opsežno surađuju s obzirom na to da su odgovorne za niz politika koje su duboko međusobno isprepletene. Službe su se dogovorile o

[13] https://icom.museum/en/resources/red-lists/
[14] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/
[15] https://www.obs-traffic.museum/

operativnom okviru suradnje i dodatno ga ojačale tijekom razdoblja izvješćivanja zahvaljujući kontinuiranom praćenju.

Rad s Projektnom skupinom za „digitalizaciju kulturnih dobara”

Komisija je osnovala Skupinu za digitalizaciju kulturnih dobara projekta Carina[16] koja služi kao forum za raspravu stručnjaka iz nacionalnih carinskih tijela država članica i nadležnih (kulturnih) tijela s iskustvom u provođenju formalnosti izdavanja dozvola u području baštine, poglavito u digitalnom obliku. Ta je skupina pružila potporu u pripremi provedbenog akta i pomaže službama Komisije u definiranju parametara i razradi kriterija za funkcionalne specifikacije sustava UKD.

Projektnu skupinu[17] trenutačno čine izaslanici iz 15 država članica (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, NL, PT i RO), a dosad se sastala 20 puta (šest puta za vrijeme razdoblja izvješćivanja od 29. lipnja 2022. do 28. lipnja 2023.).

Projektna je skupina tijekom ovog razdoblja izvješćivanja uglavnom istraživala sljedeća pitanja i dala svoje stručno mišljenje i uvide o njima:

- smjernice za nadležna tijela za provjeru registracija subjekata u sustavu UKD na koje se mogu primjenjivati izuzeća od zahtjeva za dobivanje dozvole i davanje izjava za privremeni uvoz u obrazovne, znanstvene ili istraživačke svrhe. Izrada dokumenta o najboljoj praksi kako bi se jamčila upotreba istih kriterija u svim državama članicama kad njihova nadležna tijela provjeravaju takve registracije;
- shvaćanje administrativne strukture nadležnih tijela u državama članicama i njezino usklađivanje s konfiguracijom i konceptima sustava UKD i TRACES kako bi se zahtjevi za dozvolu svaki put uputili odgovarajućem nadležnom tijelu;
- način na koji se u sustavu UKD može najbolje organizirati pojednostavnjenje koje se nudi uvoznicima za kasniji uvoz kulturnog dobra za koje je prethodno dobivena dozvola;
- radi uspostave značajke zbirke zakona trećih zemalja u sustavu UKD kako bi se nadležnim tijelima, carinskim tijelima i uvoznicima pomoglo utvrditi postoji li u trećim zemljama zahtjev za dobivanje dozvole za izvoz ili zabrana izvoza, u bliskoj suradnji s članovima Projektne skupine izrađen je predložak koji služi kao profil primjerka u zbirci;
- način na koji u sustavu UKD treba postupati sa zahtjevima za uvozne dozvole koje se odnose na pošiljke više kulturnih dobara (na temelju praktičnog iskustva nadležnih tijela u kontekstu izvoznih dozvola iz Uredbe (EZ) br. 116/2009).
- razmjena ideja o najučinkovitijem i najdjelotvornijem načinu organizacije tijeka rada za zahtjev za uvoznu dozvolu koja se odnosi na više predmeta kad nadležno tijelo namjerava odobriti dozvolu samo za neke predmete, a odbiti zahtjev u pogledu ostalih predmeta;
- u kontekstu smanjenja broja polja za slobodni unos teksta u predlošcima za uvoznu dozvolu i izjavu uvoznika, s članovima se savjetovalo o izradi popisâ vrijednosti radi poboljšanja prikupljanja statističkih podataka.

[16] Skupina za digitalizaciju kulturnih dobara projekta Carina služi kao platforma za raspravu i u njoj se stručnjaci iz nacionalnih carinskih tijela i nadležnih (kulturnih) tijela s iskustvom u provođenju formalnosti izdavanja dozvola u području baštine, poglavito u digitalnom obliku, okupljaju kako bi pružili pomoć za aktivnosti povezane s razvojem sustava UKD.

[17] Više pojedinosti o mandatu i radu Projektne skupine potražite u prvom Izvješću Komisije o napretku, COM(2020) 342 final.

Osim toga, zbog stvaranja novih funkcija i njihova dodavanja u sustav tim razvojnih inženjera za UKD održao je tijekom razdoblja izvješćivanja tri demonstracije kako bi Skupina dobila povratne informacije o provedbi novih značajki.

5. RIZICI OD KAŠNJENJA

Rizik 1. – raspodjela osoblja
Komisija u prvotnom prijedlogu nije predvidjela uspostavu informatičkog sustava. Zbog toga nisu dodijeljena odgovarajuća sredstva. Međutim, u tijeku pregovora i na zahtjev suzakonodavca uspostava sustava UKD uključena je u Uredbu, zbog čega su potrebna dodatna sredstva koja u tom trenutku nisu bila predviđena. Kad je riječ o osoblju za razvoj informatičkog sustava potrebnom u okviru ovog šestogodišnjeg projekta, u vrijeme završnih političkih trijaloga u prosincu 2018. procijenjeno je da će biti potrebna dva radna mjesta administratora na puno radno vrijeme. Međutim, od sredine srpnja 2020. mogao je biti dodijeljen samo jedan administrator na puno radno vrijeme.

Rizik 2. – okruženje jedinstvenog sučelja EU-a za carinu i sveukupni prioriteti u razvoju informatičkog sustava carine
Sustav UKD ovisi o pravilnoj provedbi sustava EU CSW-CERTEX, osnovnog elementa okruženja jedinstvenog sučelja EU-a za carinu, radi razmjene informacija s nacionalnim okruženjima jedinstvenog sučelja za carinu. Rizici se uglavnom odnose na države članice i povezani su s ograničenošću resursa, složenošću projekata i njihovom integracijom, pitanjima ugovora te potencijalnim pitanjima nabave i financiranja. Te rizike treba uzeti u obzir u kontekstu sveukupnih informatičkih aktivnosti država članica, posebno informatičkih projekata CZU-a (kao što su sustavi uvoza) koji neizravno utječu na sveukupnu provedbu UKD-a. Neke su države članice naišle na dodatne poteškoće s resursima povezane s ratom u Ukrajini. Kako bi se riješio problem manjka sredstava, Komisija promiče upotrebu relevantnih instrumenata, uključujući Instrument za tehničku potporu (TSI).

Mjere ublažavanja
Rizici su prijavljeni interno.

6. ZAKLJUČCI

Glavne mjere za razvoj sustava UKD poduzete u razdoblju obuhvaćenom ovim četvrtim izvješćem o napretku mogu se sažeti kako slijedi.

- Počeo je razvoj sustava UKD i prvi su osnovni rezultati već vidljivi. Osnovne funkcije sustava UKD, na primjer izrada dokumenata, spremanje nacrta i podnošenje ili registracija dokumenata za sve vrste kulturnih dobara, već su operativne.
- Pozornost se sad usmjerava na proširenje tih osnovnih funkcija na sve mogućnosti upravljanja. Ti radovi predviđeni u okviru osam internih inačica od drugog tromjesečja 2022. do drugog tromjesečja 2024. teku prema planu, a njihova je organizacija podložna neprekidnim agilnim prilagodbama metode.
- Tehničke aktivnosti uznapredovale su zahvaljujući uskoj suradnji s članovima Projektne skupine za „digitalizaciju kulturnih dobara” i održane su tri demonstracije sustava UKD u kontekstu redovnih sastanaka Projektne skupine.
- Dogovoreni su i provedeni novi funkcionalni koncepti, kao što su pojednostavnjenje za kasniji uvoz kulturnih dobara za koja je prethodno dobivena dozvola, više predmeta u okviru jedne uvozne dozvole, podjela zahtjeva za dozvolu itd.

- Izrađen je funkcionalni predložak za profile zakona trećih zemalja. Ta značajka zbirke zakona trećih zemalja u sustavu UKD pomoći će upravama i subjektima da utvrde primjenjuju li se na izvoz kulturnih dobara iz određene treće zemlje ograničenja ili zabrane.
- Pokrenute su poslovne aktivnosti za integraciju sustava EU CSW-CERTEX kako bi dokumenti iz sustava UKD bili dostupni carinskim tijelima do početka 2025. u skladu s puštanjem u rad sustava UKD za elektroničko izdavanje dozvola. Napreduje rad na vanjskim poveznicama, na primjer s EORI-jem.
- U skladu s ključnim točkama iz višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019. pokrenut je rad na Specifikaciji aplikacije i usluga i Tehničkoj specifikaciji sustava.
- Komisija je dosad ispunjavala utvrđene rokove za razvoj i nisu utvrđeni nikakvi veći rizici od kašnjenja.

PRILOG I.: VIŠEGODIŠNJE STRATEŠKO PLANIRANJE

Dokumentom MASP-C osigurano je djelotvorno i dosljedno upravljanje informatičkim projektima jer se u njemu utvrđuju i strateški okvir i ključne točke unutar zakonskih rokova utvrđenih u zakonodavstvu. U konačnici su ga države članice odobrile u Skupini za carinsku politiku (SCP) na temelju savjeta Koordinacijske skupine za elektroničku carinu (KSEC) i savjetovanja o trgovini s Kontaktnom skupinom za trgovinu (KST).
Države članice razmotrile su i odobrile planiranje elektroničkog sustava, koje je podrobno opisano u projektnom sažetku 1.18. revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019.

Tablica 1 u nastavku sadržava izvadak planiranja projekta o uvozu kulturnih dobara iz projektnog sažetka 1.18. revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019.

Tablica 1 Izvadak iz projektnog sažetka 1.18. revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019.

	Ključne točke	*Očekivani datum završetka*
1.	Analiza poslovanja i modeliranje poslovnih procesa	
	– dokument o poslovnom modelu	četvrto tromjesečje 2020.
	– razina 3. (MPP zahtjeva korisnika)	prvo tromjesečje 2022.
	– razina 4. (podroban MPP funkcionalnih zahtjeva)	prvo tromjesečje 2022.
2.	Pravne odredbe	
	– donesene postojeće odredbe*	drugo tromjesečje 2019.
	– donesene buduće odredbe**	drugo tromjesečje 2021.
3.	Faza pokretanja projekta	
	– dokument o viziji	drugo tromjesečje 2021.
	– odluka o odobrenju prijedloga	drugo tromjesečje 2021.
4.	Informatički projekt	
	– specifikacija aplikacije i usluga	drugo tromjesečje 2023.
	– tehnička specifikacija sustava	drugo tromjesečje 2023.
	Faza izgradnje	
	– uvođenje centralnih usluga	treće tromjesečje 2024.
	– ugradnja usluga u nacionalne sustave	nije primjenjivo
	– nacionalno uvođenje	nije primjenjivo
	Prijelazna faza	
	– uvođenje i pokretanje	četvrto tromjesečje 2024.
	– ispitivanje usklađenosti	drugo tromjesečje 2025.
5.	Puštanje sustava u rad	
	– Komisija, tijela država članica i gospodarski subjekti	drugo tromjesečje 2025.
	– treće zemlje i gospodarski subjekti s nastanom izvan EU-a (u slučaju potrebe)	nije primjenjivo
6.	Potpora uvođenju (obuka i komunikacija)	
	– centralno razvijena obuka i komunikacija	četvrto tromjesečje 2024.
	– nacionalni program obuke i komunikacije	četvrto tromjesečje 2024.

*Postojeće odredbe odnose se na Uredbu (EU) 2019/880.
**Buduće odredbe odnose se na provedbene odredbe koje će se donijeti u skladu s Uredbom (EU) 2019/880.

U tablici 2 nalazi se izvadak iz projekta EU CSW-CERTEX, s fokusom na 2. sastavnicu projekta EU CSW-CERTEX, koja je povezana sa sustavom UKD.

Tablica 2 Izvadak iz projektnog sažetka 1.13. revizije višegodišnjeg strateškog plana za carinu 2019. – 2. sastavnica „EU CSW-CERTEX"

	Ključne točke	*Očekivani datum završetka*
1.	Analiza poslovanja i modeliranje poslovnih procesa	
	– dokument o poslovnom modelu	prvo tromjesečje 2017.
	– prilog poslovnom modelu	drugo tromjesečje 2023.
	– razina 3. (MPP zahtjeva korisnika)	prvo tromjesečje 2024.
	– razina 4. (podroban MPP funkcionalnih zahtjeva)	prvo tromjesečje 2024.
2.	Pravne odredbe	
	– donesene postojeće odredbe*	na snazi
	– donesene buduće odredbe**	2021.
3.	Faza pokretanja projekta	
	– dokument o viziji	treće tromjesečje 2017.
	– prilog dokumentu o viziji	treće tromjesečje 2023.
	– odluka o odobrenju prijedloga	treće tromjesečje 2023.
4.	Informatički projekt	
	– specifikacija aplikacije i usluga	drugo tromjesečje 2024.
	– tehnička specifikacija sustava	drugo tromjesečje 2024.
	Faza izgradnje	
	– uvođenje centralnih usluga	treće tromjesečje 2024.
	– ugradnja usluga u nacionalne sustave	od četvrtog tromjesečja 2024. nadalje
	– nacionalno uvođenje	od četvrtog tromjesečja 2024. nadalje
	Prijelazna faza	
	– uvođenje i pokretanje	četvrto tromjesečje 2024.
	– ispitivanje usklađenosti	od prvog tromjesečja 2025. nadalje
5.	Puštanje sustava u rad	
	– Komisija, tijela država članica i gospodarski subjekti (napomena: naveden je datum puštanja u rad za Komisiju, a države članice ispitat će usklađenost od drugog tromjesečja 2020.)	drugo tromjesečje 2025.
	– treće zemlje i gospodarski subjekti s nastanom izvan EU-a (u slučaju potrebe)	nije primjenjivo
6.	Potpora uvođenju (obuka i komunikacija)	
	– centralno razvijena obuka i komunikacija	nije primjenjivo
	– nacionalni program obuke i komunikacije	nije primjenjivo

*Postojeće odredbe odnose se na Uredbu (EU) 2019/880.
**Buduće odredbe odnose se na provedbene odredbe koje će se donijeti u skladu s Uredbom (EU) 2019/880.

PRILOG II.: GLAVNE FAZE PROJEKTA I VREMENSKI OKVIR KRITIČNIH KLJUČNIH TOČAKA

